

Fővárosi Ítéltábla
9. Pf. 21.676/2011/3.

A Fővárosi Ítéltábla, dr. Czifra István ügyvéd által képviselt felperesnek a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Jogi Szolgáltatási Főosztály (1055 Budapest, Kossuth tér 4., ügyintéző: dr. Bacsó Anita jogtanácsos) által képviselt Magyar Állam alperes ellen **kártalanítás** iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2011. május 31. napján kelt 21. P. 24.826/2010/10. számú ítélete ellen a felperes 2011. július 19. napján 11. sorszámon és az alperes 2011. július 22. napján 12. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, az alperes által a felperesnek fizetendő vagyoni kártérítés mértékét 1.458.890 (egymillió-négyszázötvennyolcezer-nyolcszázkilencven) forintra leszállítja, a nem vagyoni kártalanítás összegét 6.500.000 (hatmillió-ötszázezer) forintra felemeli az elsőfokú ítéletben írt kamatfizetési kötelezettség érintetlenül hagyása mellett. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felek a másodfokú perköltségeiket maguk viselik.

A fellebbezési illeték az államot terheli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2010. július 19. napján előterjesztett keresetében 8.000.000 Ft nem vagyoni és 3.013.000 Ft vagyoni kár, ezek 2010. február 1. napjától számított a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata, és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest kártalanítás címén arra alapozva, hogy 2002. augusztus 15. és 2003. július 28. napja közötti időben előzetes letartóztatásban volt annak a büntetőeljárásnak a keretében, amely a Pest Megyei Bíróság 2010. február 1. napján jogerőre emelkedett 8. B. 75/2007/41. számú ítéletével zárult, és amelynek eredményeként őt az ellene emelt valamennyi vád alól felmentették. Keresetét a

büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 580. § (1) bekezdés II. a) pontjára, 582. § (1) bekezdésére, a Ptk. 355. § (4) bekezdésére alapította. Előadta, hogy közel egy évig volt előzetes letartóztatásban, majd ezt követően két hónapig lakóhelye szerinti kis településhez kötött lakhelyelhagyási tilalom alatt állt. Ez utóbbi időszakban semmilyen munkát nem tudott végezni. Őrizetbe vételekor akkori munkáltatója, aMegyei Rendőr-főkapitányság pszichikai kényszer gyakorlásával aláíratta vele azt az iratot, miszerint szolgálati viszonya közös megegyezéssel megszűnt. A kényszerintézkedés és a gyanúsítás hiányában nem állt volna szándékában élethivatásával felhagyni. Szabadulása után először regisztrálás nélküli munkanélküli volt, majd 2003. szeptemberétől kilenc hónapig napi 1.308 Ft munkanélküli járadékot, majd 2004. júliusától négy hónapig álláskereső támogatást kapott havi 19.720 Ft összegben. 2005. januárjában talált munkalehetőséget a lakóhelyén, asztalosipari betanított munkásként dolgozik. 21 évesen lett rendőr, és nyolc évig állt szolgálatban. Letartóztatása, a börtönkörülmények az átlagosnál jobban megviselték. Cellatársai tudták, hogy rendőr. Első pillanattól gyűlölték, szidalmazták. Fogvatartása négy helyen történt. Azi Büntetés-végrehajtási Intézetben 18 személyes zárkában volt a legsúlyosabb bűncselekményt elkövetőkkel. Naponta kellett eltűnnie a megaláztatást, sokszor megverték. Indokolatlan, méltatlan megalázó körülmények közé került, rabtársai sértegették, kínozták, sanyargatták. Senkitől sem mert segítséget kérni. Testileg és pszichésen tönkretették. Négy hónapig a családja nem látogathatta, nem telefonálhatott, és csomagot sem kaphatott. A fogvatartása alatt 23 kg-ot fogyott. Gyermeke a letartóztatás idején három és fél éves volt, és bár felesége titkolta, hogy mi történt az apjával, a faluban elterjedt, és az óvodában a gyermek is megtudta. A büntetőeljárás nyolc évig tartott, ami alatt nemcsak ő, de az egész családja megvetésnek volt kitéve. Vagyoni kárait a következők szerint tételizte: 1.) 2002. augusztus 13. és 2003. július 28. napja közötti időre 1.755.000 Ft elmaradt jövedelem, 2.) 2003. szeptember 1. és 2004. május 31. napja közötti időre 816.840 Ft jövedelem kiesés, 3.) 2004. július 1. és szeptember 30. napja közötti időre 441.200 Ft elmaradt jövedelem.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, mert a rendelkezésére álló adatokból a kártalanítás objektív és szubjektív feltételeinek fennálltát nem találta megállapíthatónak. Mindazonáltal nyilatkozott az összecszerűsége. Az elmaradt jövedelem iránti igényt azért minősítette alaptalannak, mert az nincs okozati összefüggésben az előzetes letartóztatással, a felperes szolgálati viszonya az előzetes letartóztatás előtt közös megegyezéssel, a felperes saját akarat-elhatározásából szűnt meg. A munkáltató jogellenes intézkedéséből eredő hátrányt az alperesre nem lehet áthárítani. Az előzetes letartóztatással köztudomás szerint együtt járó nem vagyoni sérelmek tényét, a börtönviszonyok elviselésével általában együtt járó fizikai és pszichés terheket, magánéleti problémákat, a személyi kapcsolatok beszűkülését, mint bizonyításra nem szoruló tényt nem vitatta. A megjelölt összecszerűséget azonban vitatta. Állította, nincs kártalanítási kötelezettsége az őrizetbe vétel körülményeiből eredő sérelem, a fogvatartás végrehajtása során harmadik személyek által alkalmazott bánásmód, bántalmazás,

a büntetőügyet kísérő sajtónyilvánosság miatt. Úgyszintén nem terheli kártalanítási kötelezettség a felperes hozzátartozóit ért hátrányok miatt.

A Pest Megyei Bíróság 2011. május 31. napján meghozott 21. P. 24.826/2010/10. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 2.571.840 Ft tőkét kártalanítás, továbbá 5.000.000 Ft tőkét nem vagyoni kártérítés címén, ezen összegeknek 2010. február 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 456.000 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illetékről akként rendelkezett, hogy az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ismertette a Be. 580. § (1) bekezdés II. a) pontját, 582. § (1), 583. § (1) és 584. § (4) bekezdéseit. Megállapította, hogy a kártalanítás jogalapja fennáll, továbbá hogy a felperes nem tanúsított olyan magatartást, ami kártalanítást kizáró okot (Be. 580. § (3) bekezdés) jelentene.

A felperes vagyoni kárigényével kapcsolatban kifejtette: a kártalanítás lényege, hogy az a magatartás, ami a kár bekövetkezéséhez vezet, nem jogellenes. Objektív alapú abban az esetben, ha a Be-ben írt feltételek fennállnak, és nincs kizáró ok. A kártalanítás módjára és mértékére a Ptk-nak a szerződésen kívüli károkért való felelősségre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni, és a felperes minden olyan kára megtérítését kérheti, ami az előzetes letartóztatással, a szabadság elvonásával okozati összefüggésben áll. A vagyoni kártérítési igény elmaradt jövedelem megtérítésére irányult, és az elsőfokú bíróság szerint ez a szabadságelvonással szoros okozati összefüggésben állt. Az előzetes letartóztatás alatt kizárt volt, hogy a felperes munkát, jövedelemszerző tevékenységet végezzen. A szolgálati viszony közös megegyezéssel történt megszüntetése és az ezzel járó további hátrányok jelen per alperesével szemben nem érvényesíthetők. A rendőr-főkapitányság önálló jogi személy, és amennyiben a munkáltatói jogok gyakorlása során jogellenesen járt el, kárfelelőssége közvetlenül áll fenn, függetlenül az állami kényszerintézkedéstől. A felperes vagyoni kárigénye az előzetes letartóztatás elrendelésétől az újabb munkaviszony létesítéséig terjedő időszakra vonatkozott. Az elsőfokú bíróság az előzetes letartóztatás és lakhelyelhagyási tilalom idejére e követelést megalapozottnak találta, mert a felperes a kényszerintézkedés miatt nem tudott munkát végezni, és emiatt keletkezett keresetvesztesége. A letartóztatás alatt fogalmilag kizárt a munkavégzés, míg a lakhelyelhagyási tilalom arra a községre terjedt ki, ahol a felperes családjával hatóságilag bejelentkezve élt. Az elsőfokú bíróság köztudomásúnak minősítette, hogy egy kisközségben igen korlátozottak a munkalehetőségek. A felperes irányában megszűnt a bizalom, és hiába keresett munkát, dolgozni nem tudott. Ezt a tényt az alperes sem vitatta.

A felperes az átlagmunkabére és a munkanélküli járadék közötti különbözetet is igényelte, melyet az elsőfokú bíróság megalapozottnak tartott. A felperes keresett munkát, de az illetékes munkaügyi központ megfelelő munkahelyet nem tudott felajánlani, és ezért indokolt volt a teljes időtartamra, kilenc hónapra a munkanélküli

segély igénybevétele. Csak 2004. nyarán szűnt meg a felperes személyi szabadságát korlátozó rendelkezés, és volt módja máshol is állást keresni. Ezen időszak kiesett jövedelme azonban már nem tekinthető szoros összefüggésben állónak a szabadságkorlátozással. Oka a munkalehetőségek szűkös volta, ami olyan körülmény, amire az alperesnek nem lehetett ráhatása. Az elmaradt jövedelem megállapításánál az elsőfokú bíróság az előzetes letartóztatást megelőző jövedelem összegéből indult ki (Ptk. 357. § (3) bekezdés), annak felperes által megjelölt összege 130.000 Ft reális volt. 2002. augusztus 13. és 2003. szeptember 1. napja között tizenegy és fél hónap telt el, így a felperest erre az időszakra 1.495.000 Ft illette meg. 2002. és 2003. évre megillette a 13. havi juttatás. A munkánélküli járadék idejére kilenc hónapra 1.170.000 Ft helyett csak 353.000 Ft-ot kapott. A kettő különbözete 816.840 Ft. Az elmaradt jövedelmet az elsőfokú bíróság tehát összesen 2.571.840 Ft-ban állapította meg, mellyel kapcsolatos késedelmi kamatfizetési kötelezettséget a Be. 582. § (2) bekezdése alapján határozta meg.

A nem vagyoni kártérítés az adott személy értékminőségében bekövetkezett csökkenés ellensúlyozására hivatott, alapját a kártérítés általános szabályai adják. A személyi szabadság megvonása valamilyen mértékben mindenképpen károsan hat az azt elszenvedőre, és e hátrányok kompenzálására szolgál a nem vagyoni kártalanítás. Mértékének megállapításánál vizsgálni kell a felperes előzetes letartóztatást megelőző életvitelét, életmódját, foglalkozását, jelentős súllyal az előzetes letartóztatásban töltött idő tartalmát, a fogvatartás pszichikai esetleg fizikai hatásait, a fogvatartásra tekintettel kialakuló társadalmi értékítélet változást. Az elsőfokú bíróság a felperest ért hátrányt a Pp. 163. § (3) bekezdése értelmében állapította meg, és köztudomású tényként értékelte, hogy a személyi szabadság korlátozása, a börtönviszonyok fizikai és pszichikai vonatkozásban egyaránt megterhelőek és általában is károsak. Az ennek során elszenvedett sérülések a szabadulást követő életvitelben, munkavégzésben is hátrányt jelenthetnek. A nem vagyoni kárpótlásnak az a rendeltetése, hogy e hátrányokat enyhítse, segítse a belőlük eredő nehézségek leküzdését (BH. 1998. 82.). E köztudomású sérelmeken kívül megállapítható volt, hogy a felperes számára a szabadságmegvonás, a kényszerintézkedés foglalkozásából eredően súlyosabb sérelmet jelentett. A felperes olyan munkát végzett, melynél elvárás, hogy ne legyen összefüggésbe hozható bűncselekmény elkövetésével. A felperes a munkáját magas színvonalon végezte, amit igazol parancsnoki minősítése, egy alkalommal történt soron kívüli előléptetése. Ha egy rendőrt gyanúsítanak olyan bűncselekménnyel, ami miatt előzetes letartóztatását is elrendelik, az a társadalomban súlyosan negatív értékítéletet vált ki. A munkáltató részéről is ezért merült fel a szolgálati viszonyról való azonnali lemondás kérdése. A felperes elveszítette a számára biztos egzisztenciát nyújtó hivatást, életminőségében jelentős romlás következett be. Szabadulása után is szembesülnie kellett lakókörnyezetében negatív értékítéletekkel. Személyi kapcsolatai nagymértékben beszűkültek, barátai és ismerősei elfordultak tőle, és mindez pszichésen jelentősen megviselte. A fogvatartás során munkájából adódóan szembesülnie kellett a személyét illető obszcén és ocsmány megnyilvánulásokkal, a többi fogvatartott erőszakos

magatartásával. Ezt alátámasztotta volt munkatársa és vádlott társa tanúvallomása, aki előadta, hogy tudomása szerint a felperes élete az Esztergomi Büntetés-végrehajtási Intézetben pokol volt, cellatársai nagyon megkínózták. A hátrány körében értékelte az elsőfokú bíróság azt a tényt, hogy az eljárás jelentős ideig tartott, és volt olyan időszak, amikor az elsőfokú ítélet bűnösnek mondta ki. Mindezek alapján a nem vagyoni kár összegét 5.000.000 Ft-ban állapította meg.

A perköltség tárgyában a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján döntött, és az alperest kötelezte a felperes képviseletével felmerült, áfát is tartalmazó ügyvédi munkadíjban. A le nem rótt illetékről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés a) pontja és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. és 14. §-ai alapján döntött.

A felperes fellebbezésében a vagyoni kártalanítás 3.013.000 Ft-ra, a nem vagyoni kártalanítás 8.000.000 Ft-ra történő felemelését kérte, és ennek alapján a javára megítélt perköltség összegének is a felemelését, továbbá annak megállapítását, hogy szolgálati jogviszonya nem közös megegyezéssel szűnt meg. Felhívásra ezt utóbb akként pontosította, hogy az indokolás körében kérte értékelni szolgálati viszonya megszűnését. A vagyoni kárigényét 441.200 Ft erejéig a 2004. június 1. és szeptember 30. napja közötti időszakra nézve az elsőfokú bíróság elutasította. A megjelölt összeg a korábbi rendőri fizetése és az álláskereső ösztönző támogatás összege közötti különbözet. Az elsőfokú bíróság szerint e négy hónap esetére az okozati összefüggés már nem olyan szoros, ami megalapozná az alperes kártérítési felelősségét. Tény azonban, hogy ez az összegű kár nem érte volna, ha alaptalanul nem helyezik büntetőeljárás hatálya alá, nem veszik őrizetbe, nem tartóztatják le. A teljes reparáció elve alapján ez az összeg megilleti. A nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásakor az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes az őrizetbevétele és letartóztatása előtt rendőrként szolgált, hogy korábbi hivatása miatt a fogvatartás alatt, de szabadlábra kerülése után is olyan sérelmeket kellett elszenvednie, melyek jóval meghaladták az általában megélt börtönviszonyokból eredő fizikai és pszichés terheket. Cellatársai rendszeresen megalázták, levesét kiöntötték, más ételeit elvették, tettelesen bántalmazták, gyakran levizelték, és hogy szexuális zaklatás ne érje, zárkatársainak fizetnie kellett. Nyolc évig volt rendőr, és hogy milyen minőségű munkát végett, azt az elsőfokú ítélet is megállapította. Úgy dolgozott és élt, hogy rendőrtiszt lehessen. Az elsőfokú ítélet azt helyesen állapította meg, hogy ha egy rendőrt letartóztatnak, az a társadalom részéről súlyosan negatív értékítéletet vált ki, és ezt a felperes megtapasztalta, éreztették és éreztetik vele még most is a felmentő ítélet ellenére, de nemcsak vele, hanem családjával is. Elveszítette biztos egzisztenciát adó bázisát, anyagi megbecsülését. Sem esélye, sem reménye nincs, hogy betanított munkából magasabb fizetéssel járó más munkalehetőséghez jusson. Ha nem indult volna büntetőeljárás, már régen rendőrtiszt lehetne, biztos egzisztenciával, jó fizetéssel. Ezért kérte a nem vagyoni kár felemelését, és mert az elsőfokú ítéletben szereplő összeg nem felel meg az igényérvényesítés idejére vetített élet- és értékviszonyoknak sem. Az elsőfokú bíróságnak emellett kötelezettsége lett volna vizsgálni szolgálati viszonyának megszűnését, mert változatlanul vitatta a közös

megegyezés tényét. Az erről szóló okiratot az előzetes letartóztatás utáni percekben írta alá olyan helyzetben, amikor tudta, hogy nem követett el bűncselekményt, de idegállapota miatt aláírta az okiratot. Állította, hogy szolgálati viszonyának megszűnése minden kétséget kizáróan okozati összefüggésben van az előzetes letartóztatással. Az adott körülmények között nem lehetett szó arról, hogy önként, befolyásolástól mentesen, mindent átgondolva döntsön. Kérte a perköltség felemelését és az alperes kötelezését a másodfokú eljárással okozott költségek megfizetésére.

Az alperes fellebbezésében szintén az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte, a vagyoni kártalanítás 1.458.884 Ft-ra, a nem vagyoni kártalanítás 3.000.000 Ft-ra történő leszállítását. A vagyoni kártalanítás körében tévesnek tartotta az elsőfokú ítéletnek azt a kiinduló pontját, hogy a felperes havi átlag jövedelme 130.000 Ft volt. A Ptk. 357. § (2) bekezdésének alkalmazásával a 2001. augusztustól 2002. júliusig terjedő időszakot vizsgálva a felperes havi átlagkeresete 126.860 Ft volt, és ez tizenegy és fél hónapra 1.458.884 Ft-ot eredményez. Tévesnek minősítette a 2002. és 2003. évi 13. havi illetmény címén történő marasztalását. A felperes maga elmaradt 13. havi illetmény címén 130.000 Ft megtérítését kérte. E körben tehát az elsőfokú bíróság a kereseten túlterjeszkedett. De téves, hogy a felperes elmaradt 13. havi illetménye vonatkozásában az alperes kártérítő felelőssége egyáltalán fennállna. A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 109. § (1) bekezdése értelmében a felperes csak abban az esetben jogosult a 13. havi illetményre, ha szolgálati viszonya a teljes naptári évben fennáll. Ha szolgálati viszonya év közben megszűnik, részére a munkáltató a 13. havi illetmény időarányos részét köteles megtéríteni. A felperes szolgálati viszonya közös megegyezéssel szűnt meg, az nem az előzetes letartóztatás következménye, ezért az alperes felelőssége a szolgálati jogviszony megszűnéséből eredő károkért nem áll fenn. A felperes 13. havi keresménye megtérítésére akkor lenne kötelezhető, ha a felperes szolgálati jogviszonya a letartóztatás miatt szűnt volna meg. Az alperes kizárólag az előzetes letartóztatás ideje alatt kiesett jövedelem megtérítésére köteles. A 816.840 Ft elmaradt jövedelem tekintetében az ítéleti rendelkezés és annak indokolása jogszabálysértő és okszerűtlen. Az alperes kártalanítási felelőssége a lakhelyelhagyási tilalom idejére nem áll fenn. Nem vitatta, hogy az előzetes letartóztatás a munkahely keresés során hátrányt jelentett, ez azonban olyan köztudomású tény, ami a nem vagyoni sérelem körében értékelendő, és az elsőfokú bíróság e tételnél figyelembe is vette. Egyébként a felperes e címen a kára bekövetkeztének sem tényét, sem mértékét nem bizonyította. Csak állította, hogy a kényszerintézkedésre visszavezethető okból nem talált munkát, de nem igazolta, hogy mettől-meddig és milyen mértékű munkanélküli járadékban, álláskereső ösztönző járadékban részesült, és hogy ténylegesen mikor létesített új munkaviszonyt. Mindezen körülményeket, a bizonyítatlanság következményeit a felperes terhére kellett volna értékelni. A nem vagyoni kártalanítással kapcsolatban utalt arra, hogy azt az ítélet rendelkező része tévesen nem vagyoni kártérítésként határozta meg. A nem vagyoni kártalanítás mértékének megállapításánál az elsőfokú bíróság több olyan körülményt is az alperes terhére értékelt, melyek nem az előzetes letartóztatással,

hanem a büntetőeljárással álltak okozati összefüggésben. Tévesnek tartotta annak értékelését, hogy a felperes olyan munkát végzett, amelynél elvárás, hogy ne legyen összefüggésbe hozható bűncselekmény elkövetésével. Téves volt annak a körülménynek is az értékelése, hogy a felperes az előzetes letartóztatás miatt veszítette el a hivatását, hogy a fogvatartás a felperest pszichésen jelentősen megviselte, hogy életminőségében jelentős romlás következett be. E körülményeket ugyanis a felperes állította, de nem bizonyította. Szintén tévesnek minősítette annak a ténynek a figyelembevételét, hogy a felperest az elsőfokú, de hatályon kívül helyezett ítélet részben bűnösnek mondta ki. Ez ugyanis nem az előzetes letartóztatással áll okozati összefüggésben. A felperes által előadott, a fogvatartással általában együtt járó sérelmeket meghaladó ún. többféle hátrányok hiányában 3.000.000 Ft alkalmas a felperes sérelmeinek csökkentésére.

Fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az alperest 3.000.000 Ft erejéig nem vagyoni, 1.458.884 Ft erejéig vagyoni kárban marasztaló ítéleti rendelkezés (Pp. 228. § (4) bekezdés). A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet ezt meghaladó részeiben bírálta felül.

Mind a felperes, mind az alperes fellebbezése részben alapos.

Az nem volt vitás, hogy az alperest a Be. 580. § (1) bekezdés II. a) pontja alapján kártalanítási kötelezettség terheli a felperes tizenegy és fél hónap tartamú előzetes letartóztatása miatt. A másodfokú eljárásban a fellebbezések az elsőfokú ítéletnek a felperes által érvényesített kár (Ptk. 355. § (1) bekezdés) két elemét, a vagyoni kár körében a felperes elmaradt jövedelmét és nem vagyoni sérelmek kompenzálására szolgáló kártalanítást megállapító rendelkezését támadták.

Vagyoni kár: A másodfokú eljárásban az alperes már nem vitatta, hogy a szolgálati jogviszony megszüntetésének módjától függetlenül a felperes jogosult az előzetes letartóztatás idejére, az azt megelőző időszak munkáltatása alapján számítható elmaradt jövedelemre (Ptk. 357. § (1) bekezdés). A felperes keresetlevele mellékleteként csatolta munkáltatója által 2002. szeptember 2. napjával kiállított jövedelemigazolást, melyből levezethető, hogy az előzetes letartóztatást megelőző egy évben, 2001. augusztusától és 2002. júliusáig összjövedelme 1.522.314 Ft-ot tett ki, ennek egy havi átlaga 126.860 Ft volt, vagyis az előzetes letartóztatás tizenegy és fél hónapi tartamára a felperes elmaradt jövedelme 1.458.890 Ft-ot tett ki. Az előzetes letartóztatás megszüntetése utáni időszak elmaradt jövedelmének megtérítésére a következő okok miatt nincs mód a kártalanítási eljárás keretében. A Be. 580. § (1) bekezdése szerint kártalanítás csak meghatározott személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedések miatt jár, és ezek között a lakhelyelhagyási tilalom nem szerepel. A lakhelyelhagyási tilalom tartama alatti, majd annak megszüntetése utáni időszak elmaradt jövedelme a kártalanítás keretében az alperesre nem hárítható át. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a felperes sem a munkánélküli járadék, sem az álláskereső ösztönző támogatás folyósításának feltételeit, sem ezek összegét okirattal nem igazolta, így az elsőfokú

bíróság e tárgyban úgy hozott marasztaló rendelkezést, hogy a követelés alapjául szolgáló tények bizonyítása nem is történt meg.

Az alperes fellebbezése tehát megalapozott volt, hogy az elmaradt jövedelem összegét az előzetes letartóztatással okozati összefüggésben álló és bizonyított mértékre kérte leszállítani, melynek helyes összege 1.458.890 Ft. Ezt meghaladóan sem az alperes, sem a felperes fellebbezése nem volt eredményes.

Nem vagyoni kár: Az elsőfokú bíróság ítéletében megjelölte azokat a szempontokat, amelyek alapján a nem vagyoni kárt meghatározta. Helyesen vonta az értékelés körébe azokat a Pp. 163. § (3) bekezdése értelmében külön bizonyításra nem szoruló, köztudomású sérelmeket, amelyeket az előzetes letartóztatásba helyezett személyek elszenvednek. Helyesen vette figyelembe, hogy a felperes olyan munkát folytatott, amelynél általános elvárás: aki rendőrként dolgozik, személye bűncselekmény elkövetésével ne legyen összefüggésbe hozható. Ha valakit rendőrként meggyanúsítanak olyan bűncselekménnyel, ami miatt az előzetes letartóztatás elrendelését is szükségesnek tartják, ez a lehető legsúlyosabb mértékben a társadalom negatív értékítéletét váltja ki. A felperes elveszítette biztos egzisztenciális bázisát. A vagyoni kárnál nem lehetett értékelni a fogvatartás megszüntetése utáni munkavállalási nehézségeket, a nem vagyoni kárnál viszont ezt a bírói gyakorlat köztudomású tényként veszi számba, vagyis a felperes esetében is a nem vagyoni kár körében kellett értékelni azokat a nehézségeket, amelyek az újabb munkáltatásra irányuló jogviszony létesítésénél jelentkeztek. Nem lehetett értékelni önmagában a büntetőeljárást, annak egyes stádiumait, az elhúzódását, mint tette az elsőfokú bíróság, mert az alperes kártalanítási kötelezettsége erre nem terjed ki. Azt azonban a nem vagyoni kár összege meghatározásánál figyelembe kellett venni, hogy a Be. 582. § (2) bekezdése folytán a felperesnek az előzetes letartóztatás elszenvedése után hét évvel nyílt meg a lehetősége, hogy kártalanítási követelését előterjessze, mert az a felmentő ítélet jogerőre emelkedésével vált esedékessé. Indokolt volt tehát a 2010. év eleji élet- és értékviszonyokat figyelembe venni a nem vagyoni kártalanítás összegénél, melyet a másodfokú bíróság a Pp. 206. § (3) bekezdése szerinti mérlegelés eredményeként 6.500.000 Ft-ban határozott meg.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 81. § (2) bekezdése alkalmazásával a felperes képviseletével járó perköltséget helyesen állapította meg, annak megváltoztatására nem volt ok. A kereseti illeték viselésével kapcsolatos rendelkezést az Itv. 62. § (2) bekezdése is megalapozta.

A másodfokú bíróság a határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdésére figyelemmel hozta meg.

A fellebbezési eljárásban a felek pernyerési - pervesztési aránya közel azonos volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdés második mondata értelmében akként rendelkezett, hogy a felek a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik. A fellebbezési illeték

viselésére a másodfokú bíróság az Itv. 5. § (1) bekezdés a) pontját, 74. § (3) bekezdését és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. § (1) bekezdés második mondatát alkalmazta.

, 2012. február 9.

Dr. Tölg-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
előadó bíró

Dr. Hóbl Katalin sk.
bíró

A kiadmány hitelül: